

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/94962>

Please be advised that this information was generated on 2018-07-08 and may be subject to change.

INLEIDING

Kerstmis is het feest van de geboorte van De Verlosser. Het kerstkind dat de mensheid verlossing brengt. Maar 'verlossing' heeft meer gedaanten. Verlossing staat ook voor bevrijding. Van een last, van een straf en zelfs van het leven.

Verlossing kan ook betekenen dat een mens afstand doet van aardse zaken.

En wie zich vrijwillig losmaakt van zijn omgeving om elders gelukkig te worden of wie zich losmaakt van zijn eigen persoonlijkheid, zal dat ook als een bevrijdend gevoel, een verlossing, ervaren.

Al die gedaanten van 'verlossing' hebben een plaats gekregen in deze kerstbijlage.

Toine van den Hoogen:
„Verlossing en de verlosser worden nu vooral buiten de religie gezocht en gevonden.”

INHOUD

THEOLOOG TOINE VAN DEN HOOGEN
VERLOSSING SCHENKT NIEUW LEVEN

PAG 2

STRAATPREDIKANT ARNOL KOX
ELKE DAG EEN BOODSCHAP VOOR WINKELEND PUBLIEK

PAG 4

VERLOSKUNDE EN TERMINALE ZORG
BEVALLEN EN OVERLIJDEN VAAK WARE VERLOSSING

PAG 6

MAROKKAANSE TIENER SAFIRA
LEREN OMGAAN MET TWEE CULTUREN

PAG 10

PREDIKANT ROB KRANEN
SATAN VERDRIJVEN DOOR SAMEN BIDDEN

PAG 14

TWEEVERDIENERS DEDEN AUTO WEG
SYMBOOL VAN VRIJHEID IS NIET ONMISBAAR

PAG 16

VAN DE GEVANGENIS NAAR DE VRIJHEID
ONTSNAPPINGEN DIE GESCHIEDENIS SCHREVEN

PAG 18

VAN STAD NAAR DORP VAN DORP NAAR STAD
GELUKKIG IN EEN NIEUWE WOONOMGEVING

PAG 20

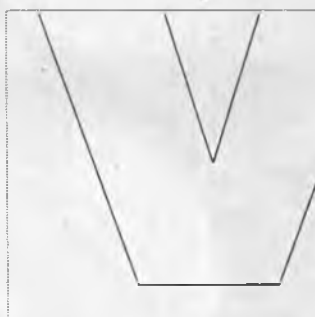
TRANSSEKSUEEL JOLANDA
VERLOST VAN JE 'VORIGE' LICHAAM

PAG 22

COLOFON

FOTO VOORPAGINA **BRUNOSTOCK/ ZEFA**
VORMGEVING **BEN VOSSEBERG**
BEELDREDACTIE **CHANTAL VAN WESSEL**
EINDREDACTIE **BAUKE BOERSMA / CAREL THIJSEN**
COORDINATIE **MONIQUE COUWENBERG**
REAGEREN **FEATUREREDACTIE@WEGENER.NL**

ALTIJD OP ZOEK NAAR VERLOSSING

VERLOST WORDEN. Het moet iets fantastisch zijn. Weg ellende, bevrijd van alle zonden. Eindelijk iemand die de last overneemt. Verlosser zijn kan ook niet anders dan geweldig heten. Onbaatzuchtig ben je dan, de goedheid zelve en met bovenmenselijke eigenschappen.

Ga maar na. De grootste verlosser aller tijden stierf aan een kruis om ons van onze zonden te verlossen. Geen wonder dat van alle eretiteln die de Christusfiguur ooit ten deel zijn gevallen, die van 'De Verlosser' nog altijd zeer hoog wordt aangeslagen. „Misschien is het wel zijn belangrijkste eretitel. 'Zoon van God' is zo bovenmenselijk. Verlosser is heel bruikbaar, ook nu voor ons”, zegt theoloog Toine van den Hoogen.

Verlossing. Het is een oud, bijna ongebruikt woord, dat nog altijd meer wil betekenen dan 'los maken'. Het past in het rijtje schepping, paradijs, zondeval, verbond, verrijzenis. Woorden uit het Bijbelidoom, waarmee veel

De oude droom uit de christelijke traditie die spreekt van verlossing door het lijden en sterven aan het kruis van Jezus Christus, is vervlogen. Nu kiest iedereen zijn eigen verlossing en verlosser.

TEKST MICHIEL WILLEMS
FOTO ERIK VAN 'T HULLENAAR

generaties goedschiks dan wel kwaadschiks vertrouwd zijn gemaakt, zonder zich het hoofd te breken over de ware betekenis. Verlossing gaat in elk geval veel verder dan bevrijding, vernieuwing of verandering. Verlossing schenkt nieuw leven. En hoe versleten de

term ook is, in bijbelse tijden, toen bezwerende formules nog gezag hadden, was alleen de allergrootste tot verlossing in staat. „Toch heeft het een heel praktische oorsprong. Als vroeger in de Joodse samenleving een vrouw door haar man werd verlaten en daar-

**'OBAMA IS HET
SOORT VERLOSSER
DAT MENSEN NU
GRAAG ZIEN'**

betekenenissen als 'bevrijding' en 'vernieuwing'. Veel wegen leiden naar de verlossing.

Van den Hoogen: „Theologiestudenten willen van mij graag horen hoe het vroeger was om met verlossing om te gaan. Al dat lijden voor ons. Ze kunnen zich er weinig bij voorstellen. Verlossing en de verlosser worden nu vooral buiten de religie gezocht en gevonden. Dat betekent dat de begrippen toch een wat andere betekenis krijgen, in mijn ogen enigszins aan inflatie onderhevig zijn. Maar ik accepteer ook dat iedereen op zijn eigen manier naar een verlossing op zoek gaat. Ze zoeken wijsheid en vinden een goeroe, hopen op een eind aan hun armoede en vinden een bevrijder, zoeken een uitweg en vinden een verlosser.”

Obama komt, pratend over verlossing, regelmatig ter sprake. Een man met charisma, die verschijnt op het moment dat een volk kennelijk rijp is voor verlossing. Een Messiasachtige, die in meer dan één opzicht voldoet aan het klassieke ideaal van verlosser.

„Hij is het soort verlosser dat mensen nu graag zien. Iemand die het verschil kan maken, problemen oplost, iemand in wie je het vertrouwen stelt dat het wel goed komt”, zegt Toine van den Hoogen. De zoektocht of het verlangen naar verlossing lijkt, zegt de theoloog, iets van alle tijden.

In het besef dat jongeren geen last hebben van een zonde of schuld waarvan ze verlost moeten worden, blijft verlossing onder theologen desondanks een veelbesproken thema.

„Termen als 'verlossing' en 'verlosser' worden gebruikt om iets bijzonders tot uitdrukking te brengen”, weet Toine van den Hoogen. „Ik moet eerlijk zeggen dat ik zelf niet snel iemand een verlosser zal noemen. Waarschijnlijk omdat ik meteen een verband leg met die christelijke traditie waarmee ik ben opgegroeid en waarin verlossing iets was dat niet met de werkelijkheid te maken had.”

wordt. Men erft de zondige natuur van de ouders, want volgens de christelijke leer kampt de mensheid met deze erfzonde sinds Adam en Eva hun eerste misstap zetten. Om ons van onze zonden te verlossen, liet Jezus Christus zich kruisigen. Tot en met de jaren zestig van de vorige eeuw was dit het verhaal waarmee de katholieke zondaars het moesten doen. Jezus had zich voor ons opgeofferd.

Denkend aan de zonde spreekt Van den Hoogen liever over een 'scheur' die in ieders leven af en toe zichtbaar wordt. Een onvolkomenheid die we met ons meedragen en die er af en toe voor zorgt dat 'we willen wat we niet doen en doen wat we niet willen'. Jezus als verlosser biedt een bestaan zonder scheur, zegt hij.

Heeft verlossing in die Bijbelse, christelijke betekenis voor ons nog enige waarde? Wie met zijn tijd meegaat en bereid is het fenomeen verlossing goed te verstaan, kan z'n voordeel doen met

in meerdere godsdiensten goed zou doen. Maar in alle gevallen was het iemand die zorgde voor harmonie, iemand die belangeloos was, 'genadig' zou je kunnen zeggen. Iemand die zorgde voor een bestaan zonder kwaad, zonder zonde.”

Want, aldus de christelijke dogma's, verlossing en zonde zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. 'En verlos ons van het kwade, amen', luidt het slot van het Onze Vader, het gebed dat dagelijks door miljoenen met overgave wordt gebeden. Veelal achteloos, omdat die verlossing toch iets van een nog steeds niet ingeloste belofte blijft.

Die zonde waar de verlossing een oplossing voor zou zijn, houdt onder meer in dat iedereen zondig geboren

werlosser in de buddy die een aidspatiënt bijstaat. „Een maatje, iemand die een last op zich neemt.” Je wordt niet zomaar een verlosser die tot verlossing in staat is. Om het lijden van de mensheid op je te nemen, moet je of de status van almachtige God hebben of aan enkele criteria voldoen.

„Veertig jaar nadat Jezus was gestorven, werd over hem gesproken in termen als 'De Verlosser'. Niemand kende hem persoonlijk. Hij was gestorven aan het kruis, als een terrorist. Maar hij voldeed kennelijk aan bepaalde eigenschappen. Hij was iemand die te vergelijken was met de man die een verlaten vrouw een nieuw leven geeft. Als een 'losser'. Ook in alle evangeliën wordt over Jezus als verlosser geschreven. De een noemt hem een wonderdoener, de ander geeft hem iets spiritueels of benadrukt zijn samenbindende eigenschappen. Hij is zelfs afgeschilderd als een multicultureel fenomeen. Iemand die het

sen aangeven voor hun levensovertuiging. Van den Hoogen weet veel van verlossing. „Jezus als de verlosser van onze zonden. We kunnen er ons tegenwoordig maar weinig bij voorstellen”, zegt hij. „De Christusfiguur die voor ons aan het kruis is gestorven, is waarschijnlijk niet de Verlosser waar de mensheid nu op zit te wachten.”

Maar professor Van den Hoogen vindt het wel interessant dat tegenwoordig overal allerlei verlossers opduiken. Obama als nieuwste. „Ik zal niet gauw zeggen dat mensen geen recht hebben op hun eigen verlossers. Maar voldoet Obama aan de criteria om verlosser te worden genoemd? Ik bedoel, voor Jezus Christus is de eretitel 'Verlosser' juist gebruikt om het onbenoembare aan te geven.” Daar staat tegenover dat ook de theoloog moet erkennen dat de komst van Obama religieuze trekjes heeft. „Hij biedt hoop, perspectief. Hij is onder ons.” Zelf ziet Van den Hoogen iets van een

**'JEZUS WAS
GESTORVEN AAN
HET KRUIS, ALS
EEN TERRORIST'**

mee haar status verloor, had de familie de plicht een nieuwe man aan te wijzen, die voor haar moest zorgen. Dat was 'de lossen', de 'verlosser'. Hij schonk de vrouw een nieuw leven. Zo'n man had een heel sociale functie en hij offerde zich op.” Verlossing, uit het oude leven gegrepen.

Toine van den Hoogen, hoogleraar aan de Nijmeegse Radboud Universiteit, houdt zich bij voorkeur bezig met de fundamentele theologie. Hij denkt niet alleen na over God, geloven en religie, maar onderzoekt redenen die religieuze men-

erlossing
KERST